

CSIZMAZIA LÁSZLÓNÉ

„JÖJJEK HOZZÁM MINDNYÁJAN...”

A KATOLIKUS ÓVODA MISSZIÓS FELADATA
A CSALÁDOK ÉLETÉBEN

II. Rákóczi Ferenc Katolikus Közoktatási Központ
Csorna

2007.

BEVEZETÉS

*„Aki másokat akar építeni,
annak magának is naponként növekednie kell.”*

A pályázati cím elolvasása után, azt gondoltam, nagyon egyszerű dolgunk lesz, hiszen egy szóval válaszolhatnánk a címbe foglaltakra, ez pedig a kereszténység. Ez rendben is volna, ha úgy tudnánk apostolkodni, mint az első keresztények, akiknek Jézus ezt mondta: „Arról ismerjenek meg benneteket, hogy az én tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.” Ma azonban másként értékelnek. Az igaz, a keresztény emberek is elfáradnak, sokszor hiábavalónak érzik cselekedeteiket a világgal szemben. Óvodánkat nem mindig a hit szerint élő szülők választják, hanem olyanok is, akik keresik az Istenhez vezető utat, de találkozunk a hitérettel egyáltalán nem törődőkkel is. Ők a szép környezet, az erkölcsi nevelés kiemelt fontossága miatt választják óvodánkat. Missziós feladatunk velük szemben a tapintat, a türelem, a szeretet.

Intézményünk minden munkatársának nap mint nap fel kell vennie a harcot, hogy munkával, életünkkel egyre több és több embert tudjunk megnyerni, de legalább elindítani az Istent kereső úton.

Pályamunkánkban arra törekedtünk, hogy az óvodánkat és a benne folyó munkát bemutatva láthatóak legyenek azok a szándékok, melyekkel a gyermekeket és szüleiket fogadjuk, ha óvodánkat választják. Az évek során pedig meggyőződhetnek a szülők arról, hogy gazdagabbak, derűsebbek, lesznek gyermekeik, és rajtuk keresztül a küldetésünk is célt érhet. Merjük remélni, hogyha jól apostolkodunk, javára válhatunk katolikus egyházunknak azzal, hogy egyre több lesz az élő hitű keresztények száma.

Az első, amit az óvodába érkező lát, az a külsőség, ami a szemnek látható. Figyelnünk kell arra, hogy megtaláljuk a szolid, szerény, de esztétikus díszítőelemeket, melyek szemet gyönyörködtetőek, és egyben a lelket is gazdagítják.

Arra törekszünk munkák során, hogy hétköznapijaink és ünnepeink sugározzák a szeretetet gyermekekre, szülőre, kívülágra egyaránt. Bízunk benne, hogy erőfeszítéseink, melyeket a mindennapokban teszünk, elérik célunkat, kedvező véleményt formálnak rólunk, és minél többen választják katolikus intézményünket gyermekeik nevelésére, oktatására. Pályázatunkban bemutatjuk óvodánk életét, melynek programjai közt található magának mindenki ötletet, amit saját intézményében megvalósíthat, ha jónak ítéli. Örömmel gondoltuk át a katolikus óvoda küldetését. Szeretnénk, ha ez az együtt gondolkodás tudatosabb erkölcsi neveléssel, evangéliumi élet-igenléssel járna együtt.

A MISSZIÓRÓL

*„Menjetez tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket!
Kereszteljétek meg őket az Atya a Fiú és a Szentlélek nevére,
és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására,
amit parancsoltam nektek.”*

Mt 28,19-20

A misszió jelentéséről, tartalmáról gondolkodva a fenti evangéliumi mondat jutott eszembe, ezen az úton kell haladnunk, hiszen Jézus már megadta az útbaigazítást.

Jézus a feltámadása után az apostoloknak hagyta meg, akiket kiválasztott és meghívott tanítványai sorába, hatalmat adott a tanításra és a szentségek kiszolgáltatására, hogy példaként álljanak az emberek előtt.

A papszentelés alkalmával a püspök a következőt mondja: „Vedd Krisztus evangéliumát, amelynek hirdetője lettél, ügyelj arra, hogy, amit olvasol, hidd, amit hiszel, tanítsd, amit tanítasz, kövesd is.”

A papok Krisztus földi képviselői, akik meghívást és küldetést kaptak arra, hogy menjenek az egész világra és hirdessék Jézus örömhírét.

A misszió szó tehát nagyon régről eredeztethető, jelentése küldetés. Misszió pedig csak ott van, ahol Isten szeretete mint tűz és láng kiárad az emberi szívekbe, és ennek hatása van a környezetre. Ez a szó ma sem idejétmúlt, hiszen lelkipásztorok, szerzetesek vallják, hogy milyen gazdag missziós programjuk van egyházon belül és kívül egyaránt.

Az Egyházon kívül élő emberekhez, akik más-más kultúrával rendelkeznek, indulnak és indultak papjaink, szerzeteseink, hogy megismertessék velük Jézus szeretetét. Olvashatunk róluk, láthatjuk őket a televízióban, élménybeszámolókon vehetünk részt, melyek során bepillantást nyerhetünk áldozatos munkájukba.

Az Egyházon belül is találunk útkeresőket, akiknek egy igaz, hívő ember példaként állhat. A bérmlás szentségében megkaptuk a Szentlélek ajándékát, mellyel erőt és küldetést kaptunk arra, hogy Krisztus élő tanúi legyünk az Egyházban és a világban egyaránt. Ma mégis oly kevesen mernek tanúságot tenni hitükről, pedig a világnak Krisztus kell! Hitem nem csak az enyém, hiszen hatással vagyok akarva-akaratlanul a környezetemre. Fellelhetjük a körülöttünk élőkben a hitét keresőt, a jószándékkal cselekvőt, a tévelygőt, a céltalant, akik felé fokozott figyelemmel kell fordulnunk, hogy tudjunk segíteni megtalálni számukra a helyes utat, tudjuk erősíteni jóakarátában és keresztény életünk példájával megmutatni az emberi élet végső célját. Feladatainkat felismerve küldetésünk adott.

Nekünk, akik katolikus intézményben dolgozunk, feladatunk a gyermekben a hitébresztés, ismeretátadás, állandó motiválás, hogy lelkükbe észrevétlen be-

lopakodhasson a hit. A gyermekeken keresztül a szülőket is meg tudjuk nyerni, de csak akkor, ha keresztényi magatartásunk bizalmat sugároz.

Az óvodába érkező gyermekek vallási ismerete különböző aszerint, hogy mennyire járja át a családokat a jézusi szeretet. Alkalmazkodnunk kell a gyermekek hitismeretéhez, fel kell készülnünk párbeszédre, de ehhez hiteles keresztényeknek kell lennünk, hogy közvetíteni tudjuk Jézus örömhírét. Elengedhetetlen az önnevelés, az önművelés, az evangélium olvasása, lelkigyakorlatok hallgatása, rendszeres szentmiselátogatás és a hitérettel foglalkozó könyvek olvasása.

Mindenki misszionárius, mindenkinek küldetése van. Miért is hallgatnánk arról, ami nekünk reményt és vigasztalást ad?

„A mennyek országa hasonlít a mustármaghoz, amelyet fogott a gazda és elvetett a kertjében. Ez kisebb minden más magnál, amikor azonban felnő, nagyobb minden veteménynél, fává terebélyesedik, úgyhogy jönnek az ég madarai s fészket raknak ágai között.” (Mt 13,31-32)

Szeretnénk, ha óvodánk a jó gazda szerepét töltené be, aki a magot elveti, bár a nevelő a növekedést nem tudja végig követni, csupán érzékelni a gyermeki ragaszkodást, a szülők bizalmát. Ha a szülők másoknak ajánlanak minket, és szeretettel gondolnak vissza az itt eltöltött időre, akkor jó földbe hullott az elvetett mag és előbb-utóbb termést fog hozni.

Hogyan jutunk el missziókkal a családokhoz? Láthatóan nagyobbra kell nyitni az „Egyház kapuit” oly módon, hogy a szülő nap mint nap megtapasztalhassa a végtelen isteni szeretetet. Ne csak a templomban halljanak a jézusi tanításról, hanem az óvoda is adjon színteret az evangélium megismerésére, megértésére. Történhet ez a gyermekeken keresztül, de előadásokra, lelkigyakorlatokra is hívhatjuk az érdeklődőket. A következőkben ismertetjük, milyen módokat találtunk, és milyen területeken próbáljuk elérni, hogy misszióink – amelynek célja, minél több gyermeket elvezetni Jézushoz és ehhez megnyerni a szülőket is – sikeres legyen.

AZ ÓVODA ESZTÉTIKÁJÁNAK MISSZIÓS HATÁSAI

Katolikus óvodába érkezve a belépőnek észre kell vennie, hogy ez az intézmény más és több, mint egy önkormányzat által fenntartott óvoda.

Az érkezőt mindig kedves, mosolygós, szolgálatkész munkatársak köszöntik, segítik eligazodásukat.

Elengedhetetlen, hogy jól látható helyen, a folyósón legyen kereszt vagy feszület. Mindennapi életünket segítő, evangéliumi idézetekkel ellátott képek is jó szolgálatot tehetnek, ha a várakozás során többször rápillantanak a szülők. Az elolvasott gondolat a szívükbe vésődhet.

Természetesen legyenek jelen az óvónői és gyermekmunkák, dekorációk, hiszen ezek a gyermekekhez szólnak, értük, nekik vagy velük készítettük.

A gyermekek öltözője is legyen barátságos, hívogató gyermeknek, felnőttnek egyaránt. Évszakonként és az egyházi év figyelembevételével készüljenek a dekorációk az öltöző meghatározott részére. Ebben a helyiségben láthatók a gyermekek munkáit bemutató faliújságok. Figyelni kell arra, hogy az ábrázoló tevékenységek során kereszténységünket bemutató munkák is kerüljenek ki, hogy a szülők láthassák, a gyermekek pedig elmondhassák a hozzájuk tartozó történeteket, élményeiket, amelyeket lerajzoltak, kivágtak és megfestettek.

A csoportszobához érkezve, a faliújságon találhatunk egy evangéliumi mondatot vagy valamelyik szent intelmeit, melyet a gyermekcsoport bizonyos időre a magáénak vall, és életté próbál váltani.

A terembe lépve a sok színes látványosság felett függ kereszténységünk jelképe, a kereszt. Az esztétikus dekorációk mellett minden csoportszobában alakítottunk ki egy kis oltárt, ahol megtalálhatók a gyermekbibliák, ima- és énekeskönyvek, gyertya, feszület és virág. Az oltár nem elérhetetlen a gyermekek számára, hiszen játékidőben is forgathatják a bibliákat, elkészült rajzokat, épített alkotásokat tehetnek az oltárra, ezzel is kifejezve szeretetüket.

Ezek az apró külső jegyek segíthetik küldetésünket, hogy minél több gyermek járjon e falak közé és találkozhasson Jézus végtelen szeretetével.

Annak érdekében, hogy missziós feladatunkat teljesíteni tudjuk, megfelelő munkatársakra van szükség, akik nemcsak kiemelkedő óvónői személyiségek, de hívő keresztény emberek is egyben.

AZ ÓVÓNŐ, MINT A MISSIONÁRIUSOK MUNKATÁRSA

- *Mi jót kell cselekednem, hogy Isten elfogadjon?*
- *Hogyan tudnám én azt? – mondta a Mester.*
- *A te Bibliád azt mondja, hogy Ábrahám vendégszerető volt,
és Isten vele volt. Illés szeretett imádkozni, és Isten vele volt.*
Dávid az országot uralta, és Isten őt is kedvelte.
*Van valami mód arra, hogy kitaláljam,
Isten milyen munkára szánt engem?*
- *Igen. Kutass szíved mélyebb hajlandósága után, és kövesd azt!*
Anthony de Mello

Az óvoda csak akkor teljesíti eredményesen küldetését, ha a nevelők magukon viselik a jó pedagógus jegyeit, hiteles emberek, hitüket élő és felvállaló óvónők, akik hitbéli ismereteiket, tapasztalataikat, Isten-élményeiket át tudják és át is akarják adni a rájuk bízottaknak és általuk szüleiknek is.

Az óvónő feladata a legcsodálatosabb dolog, hiszen 3-6-7 éves gyermekeket nevel, tanít, formál, akik rendkívül fogékonyak az ismeretekre, környezetük minden rezdülésére. Úgy szívják magukba a tudást, mint szomjazó föld a vizet. Nem szabad hibáznunk! Gyermekekre figyelő, értük élő, odaadó pedagógusokra van szükség, akiknek nem teher az áldozat, a végtelen türelem, és mindezt élő hittel átítatva, isten- és ember szeretetre nevelnek – ekkor értelme van küldetésünknek.

Az óvoda és benne az óvónő a család meghosszabbított keze. Pótolnia kell a családot, az anyát, sok esetben az apát is.

Nyugodt, csendes, derűs légkört kell teremteni, hogy a gyermekek biztonságba érezzék magukat, és tudják, hogy az itt eltöltött idő csudajó, ezért „holnap is jövünk”!

Az óvónők apostoli teendőket látnak el, így lesznek a misszionáriusok munkatársai. Rendelkezniük kell azokkal a tulajdonságokkal, amelyek munkájuk ellátásához szükségesek.

Ezek a következők:

- vallási adottságok, amelyek a keresztényt, valóban kereszténnyé teszik,
- erkölcsi tulajdonságok, amelyek az embert valóban emberré teszik,
- hivatásbeli és szakmai tulajdonságok, amelyekre a pedagógusoknak szükségük van,
- külső tulajdonságok, amelyek nem jelentenek semmi újat, és nem is feltétlenül szükségesek, de erősítik az előbbieket, és lehetővé teszik, hogy a nevelő jeles keresztény, nagyszerű ember és remek pedagógus legyen.

A gyermek többet tanul az élő példából, mint az elhangzott szavakból, többet fogadnak be a szemükkel, mint a fülükkel. Mindenekelőtt azt szívják magukba, amit látnak. Rendkívül érzékeny antennájuk van ahhoz, hogy felfogják mindazt,

ami a lelkünkéből fakad. Az óvónő nem adhatja azt, ami neki nincs, de még csak nem is azt adja, ami az övé, amit tud, hanem sokkal inkább azt, ami ő maga. Ha a gyermek érzi, hogy szeretik, kitárja a szívét, bizalommal fordul nevelője felé. Az óvónő legyen lelkes és tudja, hogy nagyszerű az, amit cselekszik a gyermekek körében, és higgyen abban, hogy a gyermekek felnőve jobb emberekké lesznek. Ez a tudat szárnyakat adhat munkájának. Nem mindegy, hogy azért mászunk-e hegyet, mert divatba jött, vagy mert a szenvedélyünk. Ez utóbbi a lelkesedésével, a hegyek szenvedélyes szeretetével nevel és újabb hegycsúcsokhoz vezet másokat is. Nem elég a szép szó, lelkesíteni, tüzet gyújtani is tudni kell. Minden gyermeket el kell fogadni olyannak, amilyen és a képességeihez mérten kell fejleszteni. A gyermek nem olyan, mint a nevelője, nem mindent úgy szeret, mint ő, nem mindig azt teszi, amit elvárnak tőle, de ez így van rendjén, ettől lesz egyéniség egy gyermek, csak meg kell találni a hozzá vezető utat.

„Egy halász nagyon szerette az epret. Kiment a folyópartra, feltűzött egy szép, nagy epret a horogra, és így szólt: Nekem ízlik, a halnak is ízleni fog! – A halnak azonban nem ízlett, sokkal jobban szerette a kukacot, ehhez pedig a halász hozzá sem akart nyúlni. És így történt, hogy a halak messze elkerülték a horgot és a halász hal nélkül maradt.” (Albino Luciani)

Képzeljük a halász helyébe az óvónőt, a halak helyébe az óvodásokat. Képet kaphatunk arról, hogy mi történik, ha az óvónő nem törekszik megismerni, hogy mi iránt érdeklődnek a gyermekek, és nem igyekszik hozzájuk alkalmazkodni.

Az óvoda sokrétű feladatait ismerve, az óvónő lelkes hozzáállását feltételezve, biztosítva látszik a gyermekek fejlődése, alapos felkészítése az iskolára.

A gyermekeknek nemcsak teste és az értelme fejlődik, hanem a lelke is. Kiváltképp nagyon fontos, hogy jól nyúljunk a gyermek felé, és mutassuk meg számára a helyes utat.

„A gyermek égből pottyant, törött szárnyú angyal. Magasra akar szállni, a jóra törekszik, de ez csak nagy fáradtsággal és megerőltetéssel sikerül neki, és csak akkor, ha valaki segíti, hogy megtalálja a helyes utat. Vannak jó tulajdonságai, ezeket érdemes fejleszteni, de vannak rossz hajlamai is, ezek előtt nem szabad szemet hunyni.” (Albino Luciani)

HÉTKÖZNAPOK MISSZIÓJA

*„Az élet arra tanít, hogy senki se talál vigaszra,
ha mást nem vigasztal.
Semmit sem kapunk, ha nem adunk.
Csak az Isten ajándékoz igazán,
emberek között csupán csere történik.”*

G. Bernanos

Azt is mondhatnánk, a misszióknak hétköznapi, mert a mindennapok döntenek el, hogy eredményesek tudunk-e lenni. Az ünnepekre felkészítjük a szívünket, lelkünket, környezetünket, a gyermekeket a méltó köszöntésre, a vendégek fogadására és az alkalom méltóságára. Természetesen ezek is mi vagyunk, de a hétköznapiakban vagyunk igazán önmagunk. Arra törekszünk, hogy gyermekeink számára emlékeztetésként tegyük az együtt töltött időt. Ha csak egy élménnyel, apró örömmel is lesznek gazdagabbak, már nem volt hiába. Tudatosság és spontaneitás egyszerre hassa át a munkánkat. Mindig tudni kell, mit akarunk aznap elérni, de tudjuk a gyermek kíváncsiságát, képzeletét is kielégíteni, legyen a tarsolyunkban sok ismeret, mondóka, vers, ének és mese, hogy azt bármikor felkínálhassuk a gyermekeknek. Egy átlagos napnak azon eseményeit emeljük ki, amelyeket az óvoda missziója szempontjából fontosnak érzünk. Célunk, hogy egyre több szülőt nyerjünk meg arra, hogy fontosnak érezzék gyermekük isten- és emberszeretetre való nevelését. Ezáltal növekedhet, erősödhet katolikus egyházunk.

Nagyon fontos, hogy a gyermeket a **reggeli érkezéskor** az óvónő kedves, barátságos és játékba invitáló szavai fogadják. A szülővel is váltson pár szót, hogy érződjön a bizalom a szülők és nevelők közt. Ha a szülő jó érzéssel hagyja el az óvodát, nyugodt lesz, nem kell aggódnia, hiszen gyermeke örömmel lépett a csoportszobába. Ez az apró momentum is mély benyomást tehet a szülőkre. Nem mindegy, hogy elé megyek a gyermeknek, és örülök érkezésének, vagy a játszó gyermekek közül kiszólok: „Gyere közénk játszani”. Minden óra abból a sajátos együttesből alakul élővé, amit a nevelő és növendékei alkotnak. Az általános pedagógiai törvények tiszteletben tartásán túl meg kell találni a magunk egyéni – természetesen erőltetéstől mentesen megnyilvánuló – stílusát. Mindenre kiterjedő figyelembe öltözötten menjünk közénk, mert percről percre éreznünk kell a gyermekek rezdüléseit, pszichés állapotukat, és a foglalkozási formákat ehhez igazítani. Tudnunk kell őket megszólítani, szóra bírni, jó kérdéseket feltenni, válaszaikat és kérdéseiket jól viszonzni. Tudni kell érthetően és színesen beszélni; szellemi dolgokat is egyszerűen és érzékletesen a gyermekek elé tárni anélkül, hogy a méltatlan leegyszerűsítés hibájába esnénk. Az óvónő a játékidőben legyen a legjobb gyermek, aki úgy irányítja a játékot, hogy ő maga is játszik.

Ha kell szerepet vállal, ezzel is megmutatva egy-egy munkafolyamat milyenségét, a helyes viselkedési normákat.

A **csendes percek** során sok-sok dicséret hangozzék el az értékelés alkalmával az eltöltött időről, és vetítsük előre bizalmunkat a nap további szakaszára. Figyeljünk oda, hogy ne mindig ugyanazokat dicsérjük vagy marasztaljuk el. A csendben visszahúzódva játszó, engedelmes és figyelmünket nem felkeltő gyermekről se feledkezzünk meg. Ne a mindig nyüzsgő, szorgos gyerek legyen a dicséret középpontjában, hanem a csendes is. Most kell tudatosítani, hogy csendben is lehet engedelmesen, pontosan megfelelni az elvárásoknak, csak az ilyen típusú gyermeket nehezebb észrevenni, mint a nyüzsgőt. Ilyen és hasonló esetekben fontos, hogy az óvónő törekedjen a helyes erkölcsi értékek kialakítására. Miután megbeszéltük a délelőttöt – ha úgy tetszik, lelkiismeretet vizsgáltunk – szorosán becukjuk szemünket, és mindenki gondolkodik, kiért vagy miért ajánlja fel az imáját. Természetesen ezt megelőzik az előkészületek már a kisebb csoportokban, hogy nagycsoportra tudatosan imádkozzanak valakiért vagy valamiért. A reggeli áhítat a gyertyagyújtással kezdődik, ami az élő Krisztust jelképezi. Az ima után örömről vagy bánatukról is szólhatnak a gyerekek egy-egy mondattal, ami azon a napon történt velük. Aki valamiért mindnyájunknak örömet szerzett, elfújhatja a gyertyát. Hetente egy alkalommal kiemelten is foglalkozunk vallási neveléssel, meghatározott tematika szerint az áhítattal egybekötve. A tapasztalat az, hogy a csendes percekről szívesen beszélnek odahaza a gyermekek, és szüleik többször rá is kérdeznek másnap az ott elhangzottakra. Ez az érdeklődés nagy öröm számunkra, hiszen a gyermekén keresztül a szülők figyelmét is felkeltettük Jézus jelenlétére.

A **névsorolvasás** során az adatok rögzítése, tudatosítása mellett fontosnak érezzük a hiányzó társakról való gondolkodást. Valóban érezzük át a hiányukat, például: „Ma nem volt itt a Lacika, aki mindig figyelt arra, hogy az ajtó zárva legyen; vagy Katika szokta szép sorba ültetni a babákat, és most hiányzik a keze munkája.” A hosszasan beteg gyermekért mindig imádkozunk. Gyakran halljuk a szülőktől, hogy a gyermekeik arra kérik őket, hogy együtt imádkozzanak beteg családtagjukért, barátjukért.

Frissítő torna következik, ha tehetjük, az udvaron, ha nem akkor a teremben nyitott ablaknál. A mozgás öröme kell, hogy áthassa a gyakorlatok végzését. A **mindennapos testnevelés**hez használjunk olyan játékos gyakorlatokat, amelyeket a testnevelés foglalkozáson nem végeznénk. Jó hangulatú, testet-lelket vidámító lehet így ez a rövid mozgásos játék.

A **foglalkozások** vezetésénél arra törekszünk, hogy maga az együttlét is élményt adó legyen. A foglalkozások játékba ágyazottan kötetlenül, vagy kötelezően

folynak. Minden alkalom örömszerzés legyen, érezzék a gyermekek, hogy jól játszottunk, szép dolgokat készítettünk. A mi lelkes buzdításunk és dicséretünk a gyermekekre is hatással van, és szüleiket már azzal fogadhatják, hogy milyen jól érezték magukat. Figyeljünk arra, hogy minden gyermek sajátítsa el szintjének megfelelően azt a tudást, amit neki átadni szeretnénk. Ha lemaradást tapasztalunk, külön is foglalkozunk velük. A differenciálás nagyon lényeges. Elengedhetetlen, hogy sikerélménye legyen a leggyengébb képességű gyermeknek is, hiszen valamiben mindenki ügyes, csak meg kell találni, miben. A foglalkozások mindegyikében jelenjen meg az erkölcsi nevelés sajátos arculata. Van, amikor kézen fekvő, odakívánczó, van, amikor azonban utána kell nézni, milyen ismeretet tudunk a témához kapcsolni. Legyünk körültekintőek, ne erőltetetten akasszuk rá az erkölcsi nevelés kötelezettségeit, jézusi tanításait, hisz ez nem hoz eredményt. Fontos, hogy ne csak mondjuk, hanem életté is váltsuk az elhangzottakat.

A kulturált étkezési szabályok, a szolgálat szeretetteljes vállalásának – **naposi munka** – kialakítása is lényeges mozzanata életünknek.

A **levegőzés**, az egészséges életmód kialakítása nélkülözhetetlen velejárója óvodánkban folyó nevelésnek.

Sétálni mindig valamilyen céllal menjünk. Mielőtt elindulunk, beszéljük meg, mi a megfigyelés tárgya. Útközben megfigyeljük, lehetőség szerint néhány gondolat erejéig szólunk is róla, visszatérve az óvodába részletesebben is beszélhetünk róla.

Az udvari levegőzés alkalmával elengedhetetlennek tartjuk, hogy az óvónők a játszócsoportok közelében legyenek, felosztva maguk között az udvar felügyeletét. Így, ha a gyermekek igénylik, a játékba is be tud kapcsolódni és a veszélyesnek vélt helyzeteket is hamarabb ki tudja szűrni az óvónő.

Étkezés előtt elmondjuk az **asztali áldást** és az étel elfogyasztása után hálát adunk.

A **pihenés** előtti mesét elengedhetetlennek tartjuk, sőt a mese után andalító altatókat is szívesen énekelünk a pihenni vágyóknak.

A **délutáni időt** is tartalmassá tesszük, olyan játékokat játszunk a gyermekekkel, amelyeket csoportosan, jó hangulatban tehetünk, vagy ha van kedvük, ráerősíthetünk a délelőtti tanultakra, gyakorolhatunk játékosan, vidáman.

Ha a szülő azt tapasztalja, hogy gyermeke szívesen tölti napjait e falak között és ő maga is kellemes elégedettséggel van tele, akkor eredményesen munkálkodunk. A munkánk szolgálat! Szolgálni a gyermeket és szüleit, és ezzel szolgálni a teremtő Istent!

ÜNNEPEINK LÉLEKTŐL LÉLEKIG

*„Aki nem ismeri az ünnepnapokat,
az nem tudja megbecsülni a hétköznapiakat sem
– tartja egy régi mondás.*

*De ez a megállapítás fordítva is igaz:
ünnepük és dolgozó hétköznapiak összetartoznak;
a másik nélkül egyik sem teljes, egyik sem igaz.”*

Kovács András

Ünneplésünknek akkor lesz célja és értelme, ha tisztában vagyunk azzal, mit miért ünneplünk. A hívő ember ünneplése Krisztuson keresztül mindig Isten felé irányul.

ÓVODÁS CSALÁDI SZENTMISE

Éppen ezért elsősorban a vasárnapok megszenteléséről szeretnék beszélni, melyet óvodás családi mise formájában ünneplhetnek gyermekeink szüleikkel. Minden második vasárnap délután ad lehetőséget a szentmisére járó családoknak, hogy együtt lehessenek jelen a templomban picik és nagyok. Ezzel azokat a családokat szólítjuk meg, akik szeretnék részt venni szentmisén, de gyermekeik életkora és mozgékonyasága ezt nem teszi lehetővé. Ennek szervezése az óvoda feladata, a hívő szó az, amivel az atyák segítségére lehetünk. Gyakran felhangzanak a templomban azok a vallásos témájú énekek, melyeket az óvodában tanultunk, ekkor boldog örömmel kapcsolódnak be az apróságok. Új dalok ismeretével is gazdagodhatunk, akik megjelenünk ezen a szertartáson, és azzal a mérhetetlen nagy örömmel, amit ezek az együtt töltött órák jelentenek. Az atyák közvetlensége, a gyermekek közreműködése, bevonása a szentmisével kapcsolatos tevékenységekbe, vonzó és példa értékű.

A prédikáció helyén rövid bábjelenetet láthatunk, mely erkölcsi értékeket magyaráz őszinte, gyermeki hangon.

Az Evangélium dramatizálását vállaltuk, hogy ezzel több családot tudjunk megnyerni, hiszen a szereplő gyermek mindig figyelmet érdemel. Tapasztaltuk, hogy a következő vasárnapon már több család volt jelen. Szeretnénk az atyákkal együtt azon munkálkodni, hogy minél több családot érintsen meg a krisztusi üzenet.

MIHÁLY-NAPI VÁSÁR

Mihály bibliai személy, arkangyal, a sátán legyőzője, az angyalok fejedelme, az egyház oltalmazója, a katonák patrónusa. A halottakat átvezeti a mennyországba, mérlegre teszi a jó és rossz cselekedeteinket. Ünnepe szeptember 29-én van.

Színes vásári forgatagot varázsolunk az óvoda udvarára, ahol a gyermekek kedvükre vásárolhatnak, egy-egy gyümölcssel fizetve a portékáért. Régi hagyományt ültettünk át az óvodai közegbe, hogy megőrizzük és minden évben át-érezhessük a régi vásárok hangulatát.

Az előkészületekbe a gyermekeket is bevonjuk, vásári rigmusokat, kikiáltókat tanulunk, és a vásári áru elkészítésében is részt vehetnek. Kellően motiváltak már a gyermekek és szüleik is mire elérkezik a vásár ideje. Délután pedig nem győznek mesélni, boldogan mutatják kincseiket, amiket vásároltak.

A vásárral azonban nem zárjuk le a Mihály-napot, mert fel kell dolgozni a sok-sok gyümölcsöt, amelyek fizetőeszközök voltak. Készítünk kompótot, gyümölcssalátát, lepényt, rétest stb.

SZENT MÁRTON SZERETETLÁNGJA

Szent Márton 316 vagy 317-ben született Pannóniában pogány családban. Tizenkét évesen jelentkezett katekumennek, ekkor kapott először keresztény nevelést. Tizenöt évesen besorozták a császári seregbe és lovas testőrtiszt lett. 334-ben Amiensben történt, hogy télvíz idején tiszt köpenyének felét odaadta egy ruhátlan koldusnak. Hamarosan megkeresztelkedett, és Szent Hilláriushoz csatlakozott. 371-ben tours-i püspökké választották. Halála után hamarosan szentként kezdték tisztelni elsőként a nem vértanú szentek között. Úgy emlékezünk rá, mint a felebaráti és az Isten iránti szeretet ragyogó példamutatójára. Ünnepe: november 11.

Márton életének legendáit beszéljük el a gyermekeknek, mialatt kis lámpásokat készítünk velük. A lámpások fénye alatt indulunk Márton nap estéjén a templomba a szülőkkel, gyermekekkel együtt, hogy a Márton szívében gyúlt szeretetlánggal lobbantsuk fel az oltáron a gyertyákat. Szeretnénk, ha az esti szentmisén résztvevők szívét is megérintené az olthatatlan szeretet.

A templom téren a lovas klub tagjai megjelenítik a sokszor ábrázolt legendás jelenetet, amikor Márton lovon közeledik Amiens kapujához, lova visszahőköl, mert az árokban egy reszkető koldus tápázkodik föl, aki kezét kinyújtva alalmazniát kér. Mártonnak nem volt pénze, de köpenyének felét a koldusnak adta. Álmában Jézus jelent meg neki, vállán az ő köpenyével, és ezt mondta: „Márton, a katekumen öltöztetett föl engem ezzel a ruhával.”

Ezután nyújtjuk át a lángot az atyáknak, akik néhány szívet melengető szóval bocsátanak minket utunkra.

Visszavonulunk az óvodába, ami lámpásokkal, mécsesekkel van kivilágítva. Ide várunk minden résztvevőt egy szerény agapéra, beszélgetésre.

Úgy gondoljuk, egy-egy szentnek az életét megismerve, közelebb kerülhetnek az emberek a keresztény hithez, mert meglátják, miként váltak az egyes emberek szentté, mit tettek, mire voltak képesek másokért, mi volt az a cselekedet, ami kiemelte őket az emberek közül. Ez elgondolkoztathatja őket. Tegyük fel ma-

gunknak a kérdést: mi az, amit meg tudnék tenni környezetem jobbítása érdekében?

NAGYSZÜLŐK NAPJA

„Új ünnep került a naptárba, Uram, a nagyszülők tiszteletére, akik olyan kedvesen bántak velünk. Állj meg velünk egy pillanatra, amikor lélekben újra a gyermekkor poros udvarán játszunk nagyapánál és nagyanyánál. Áldd meg a mi nagyszerű játszótársainkat, akik segítettek áthidalni az otthont és a messzeséget, a gyermekkort és a felnőttkort. Az ő lábnyomukban lépkedve jutottunk el idáig. Köszönöm ezt az örökséget, és hogy van egy nap, amikor kifejezhetjük hálánkat.”

Amikor ezt a nagyon kedves napot tervbe vettük, az volt az elképzelésünk, hogy megismertessük óvodánkat azokkal a nagyszülőkkel is, akik nincsenek velünk napi kapcsolatban, távolabbi településen élnek, vagy a háttérből segítik unokáik nevelését.

Minden évben a középsős korú gyermekek fogadják és köszöntik hálátelt szívvel, rövid köszöntő műsorral nagyszüleiket. Ezt követően az egész délelőtt a nagyszülők társaságában telik, akiket süteménnyel, teával kínálunk. Az unokák minden apró dolgot boldogan mutatnak meg, játszanak, csacsognak. Szívmengető látni a játszó csoportokat. Rendkívül hálásak a nagyszülők ezért a lehetőségért. Missziós feladatunk teljesítésében tőlük remélhetjük a legtöbb támogatást.

Ezzel a köszöntő összeállítással örvendeztetjük meg városunkban az Idősek Napköziotthonában a társaságot kereső embereket is, hiszen többségükben ők is nagymamák és nagyapák. Már a megérkezésünk is könnyeket csal a megfáradt szemekbe. A gyermekek játékát, verseit, dalait a hálás szeretet öleli át, melyet az idősek tekintete sugároz.

ADVENTI VÁSÁR

Amikor elérkezik az adventi idő, óvodánk ünnepi díszbe öltözik. A vásár idejére már csodálatos lélekemelő hangulat uralkodik, nemcsak külsőségekben, hanem a szívekben is, hiszen a Megváltó születését várjuk.

A vásári előkészületnek több variációja is él. A megvásárolandó ajándékok elkészítését teljes mértékben az óvónő is vállalhatja, de a gyermekek segítségével is készülhetnek apró adventi díszek. A szülőkkel együtt is dolgozunk azon, hogy minél szebb és igényesebb áru kerüljön eladásra. Van olyan eset is, mikor anyaggal segítenek bennünket, de van olyan anyuka is, aki az otthon elkészített mives dolgait hozza áruba bocsátani. Bárhogy is volt, a vásár mindig rendkívül sikeres. Köszönet érte a vásárlók sokaságának.

Mindig beszámolunk a szülőknek arról, hogy a befolyt összeget mire fordítottuk. Ha a szülő tudja, hogy adományával mit szolgált, szívesen áldoz.

SZENT MIKLÓS ÜNNEPE

Az ünnepre való ráhangolódáskor ne feledkezzünk meg arról, hogy a gyermekekkel megismertessük Szent Miklós életét, hangsúlyozva, hogy ő élő személy volt, akinek emlékére érkezik az általuk oly nagyon szeretett Mikulás bácsi.

Hagyomány már nálunk, hogy báb jelenettel készülnek az óvónők arra, hogy a gyermekeknek örömet szerezzenek, tartalmasabbá téve ezzel az ünnepet.

Az ablak előtt elhaladó Miklós püspök hamarosan a terembe lép, ahol az óvoda minden kisgyermeké várja. A kölcsönös köszöntések után bábszínházba hívjuk a gyermekeket és az ajándékozót is.

Ezután elvonulunk saját termeinkbe, és türelmetlenül várjuk, hogy betérjen hozzánk a jóságos Mikulás.

Az ünneplésre a szülői munkaközösség tagjait hívjuk, hogy a szülőknek legyen információja arról, hogyan ünnepelünk. A mesét, melyet báboztunk, elvisszük a városi bölcsőde apróságainak, hogy ne csak magunknak, másoknak is örömet szerezzünk.

KARÁCSONY

Karácsonyi ünnepünkre, melyet csoportonként tartunk, jó szívvel hívjuk a gyermekek szeretteit.

Az ünnepet megelőző napon a szülők képviselőivel feldíszítjük a fenyőfát, ünnepivé alakítjuk a csoportszobát, elhelyezzük az ajándékokat.

Reggel a gyülekező után együtt lépünk a terembe megcsodálva a gyönyörű fát. Rövid karácsonyi köszöntő után, birtokba vesszük a játékokat. A szülőkkel együtt felfedezett játékok, az eltöltött kellemes együttlét, gyermeknek, szülőnek, nevelőnek egyaránt felemelő. Úgy gondoljuk, erősítheti a kapcsolatokat az, ha több időt töltünk el együtt.

A karácsonyi időben a Betlehem meglátogatása is élményt jelent gyermekeink számára. Ekkor valamelyik atya elkísér bennünket, aki kérdéseivel felvillanyozza érdeklődő értelmüket, és nem győznek felelni, versengeni a szereplésért.

FARSANG

Vidám együttlétre hívjuk a családtagokat, hogy felszabadultan, kötöttségek nélkül mulassuk az időt.

Az óvoda valamennyi dolgozója oly módon készül erre a napra, hogy egy mókás mese jelenetben vesz részt vagy táncol, de az is elképzelhető, hogy mindkettőben szerepel. Ezekkel a meglepetésekkel indul a mulatság. A vidám nyitás megalapozza mindenki jó kedvét.

Közös játékok és tánc töltik be az egész délelőttöt, melybe igyekszünk bevonni minél több szülőt. Nem szeretünk látni üldögélő, szemlélődő vendégeket. Finoman szólítjuk meg és táncba hívjuk őket.

A kicsik csoportjukban farsangolnak, míg a nagyobbak közösen, a tornateremben mulatoznak. Gyermek és felnőtt egyaránt jelmezöltönek, és ez csuda jó móka.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a komoly, meghitt ünnepek mellett a farsangi jókedvet is megmutatkozzék, és elmondhassák rólunk, hogy a vidámságot, a jókedvet, a hangulatkeltést is remekül meg tudjuk teremteni.

A farsangi mesejelenetünkkel felkeressük – hagyományosan minden évben – a bölcsődében a piciket, hogy nekik is maradandó élményt nyújtsunk.

NAGYBÖJT, HÚSVÉT

A 40 napos böjti időt felhasználjuk arra, hogy gyermekeinkkel megismeressük Jézus gyógyításait, csodáit, példabeszédeit, történeteit azért, hogy ezzel rávilágítsunk végtelen szeretetére. Felkészítjük gyermekeinket a feltámadás ünnepére. Mivel ez az ünnep a gyermeki lélektől még nagyon messze van, nehéz ezt az ünnepet velük méltóan ünnepelni.

Ami számukra érthető és fogható, azok a jelképek, amelyek az újjászületést, az áldozatot, az apostolok vértanúságát, a termékenységet jelenítik meg. Elmagyarázzuk a jelentésüket, és bízunk abban, hogy egykor majd igazi jelentéssel bír számukra legnagyobb keresztény ünnepünk.

Kétféle módon ajándékozunk meg a gyermekeket. Az udvarunkon elrejtjük az édességekkel teli kosárcákát, igazi nyulak, gidák társaságára bízva azokat. Ezután indulunk a mit sem sejtő gyermekekkel levegőzni, játszani az udvarra. Az öröm leírhatatlan.

A közeli erdőt is kiszemeltük ajándékozásra, ahova ibolyát szedni igyekeztünk. A virágszedés közben az erdő mélyén lelhatték meg ajándékaikat.

Mindegyik alkalom emlékezetes maradt a szívekben.

ANYÁK NAPJA

Az anyák napi ünnepségünket megelőzve az édesapáknak nyújtunk át meghívót, hogy játszóházba hívjuk őket, ahol elkészítjük az édesanyáknak, nagymamáknak szánt ajándékokat.

Tapasztalatunk az, hogy az apukák és a nagypapák is szívesen dolgoznak azoknak, akiket mindennél jobban szeretnek. Éppen ezért az elkészült munkák gondosságról, szeretetről árulkodnak.

Ez a rendezvény alkalom arra, hogy az apukák megismerjék egymást, hiszen ők igen csak ritkán tudnak gyermekeikért jönni.

Ünnepségünket csoportonként tartjuk. Megemlékezünk égi Édesanyánkról, Máriáról is, akinek oltalmába ajánljuk földi édesanyáinkat.

Versek, mesék, dalok, körjátékok színesítik összeállításunkat, amellyel köszönetünket fejezzük ki azért a sok áldozatért, amit értünk vállalnak szüleink, nagyszüleink.

Törekszünk arra, hogy meghitt, megható legyen a megemlékezésünk. Ne csak a gyermekek jelenléte kápráztassa el a megjelenteket, hanem a szívtől szívígató szó, mely őszinte szeretetet áraszt.

ÉVZÁRÓ

Hosszabb lélegzetű, tartalmas, sokrétű évzáró összeállítására törekszünk, hogy ezzel meg tudjuk mutatni a hozzánk érkezőknek, mennyi ismerettel, milyen tudással, ügyességgel rendelkeznek, mennyit fejlődtek az év során gyermekeink.

Azt érezzük, hogy a szülők igénylik az ünneplőbe öltöztetett évzárót, fontosnak tartják gyermekeik szerepléseit, és a mi erőfeszítéseinkért is hálásak.

A kicsinosított, csillogó szemű gyermekek és a várakozással, büszkeséggel telt szülők találkozása számunkra is öröm és nagy megtiszteltetés.

Ünnepeinkkel nemcsak a megemlékezés a célunk, hanem a közösségformálás is. Az óvodánkba érező édesapák, édesanyák, nagyszülők, keresztszülők és rokonok az intézmény különleges légkörétől átítatva, a „rejtett” evangelizációtól gazdagodva térnek vissza és haza évről-évre.

A szülők és a nevelők egyaránt információhoz juthatnak a gyermekekkel kapcsolatosan. Ki hogyan éli meg a szereplést, kire milyen hatást gyakorol az elvárás.

Az évet lezáró délután legyen élményekben gazdag gyermeknek, felnőtteknek egyaránt. Járja át lelküket a szeretet éltető melege.

KÖZVETLEN KAPCSOLATAINK A SZÜLŐKKEL

Missziós munkánk egyik legfontosabb feladata, hogy miként tartunk kapcsolatot a szülőkkel. A kapcsolattartás néhány pilléréről rövid gondolatokkal azt próbáljuk megmutatni, mik azok a sarkalatos pontok, ahol a család és az óvoda hatást gyakorolhat egymásra.

Még mielőtt a gyermek óvodába kerülne, a leendő óvodásoknak és szüleiknek **szülői értekezletet és játszóházat** tartunk, hogy az óvodába érkezést megkönnyítsük azzal, hogy a bekerülő gyermek ne ismeretlenül találkozzon óvónőjével, legyen számára már bejárt az óvoda épülete, és a szülőknek legyen kellő idejük beszerezni a szükséges óvodai eszközöket.

Szeptember végén tartjuk csoportjainkban az év eleji értekezleteket, ahol a csoport elvárásait az életkorhoz igazítva elmondjuk, kérve a szülőket az együtt munkálkodásra.

Ismertetjük a megjelentekkel, hogy mik azok a feladatok, amelyeket el kell végeznünk annak érdekében, hogy gyermekeik elérjék az életkoruknak megfelelő

szintet. Felolvasásra kerül a házirend és a munkaprogramunkat is megosztjuk a résztvevőkkel.

Lehetőségeket kínálunk a gyermekek külön fejlesztéséhez, művelődéséhez, szórakozásához, sportolásához. Ezek közül a szülő kiválaszthatja gyermeke számára a legkedvezőbbet. A csoportot, óvodát, érintő egyéb ügyek is megbeszélésre kerülnek.

Az év végi szülői értekezlet a számadásról, értékelésről és köszönetről szól.

Nyílt napot is kétszer tartunk egy évben, ősszel és tavasszal. Szeretnénk elérni, hogy az érdeklődők minél jobban beelássonak munkánkba. Ezek az alkalmak arra irányulnak, hogy mindennapi életünk egy kis szeletét megmutathassuk. Valóban a hétköznapi munkánkat mutatjuk meg, nem akarjuk mester-ségessé, „kirakattá” alakítani csak azért, mert látogatóink vannak. Ha a csoportban egész évben motivált, tartalmas munka folyik, erre nincs is szükség. Figyelünk arra, hogy ne a szülőket, hanem a gyermekeket kápráztassuk el, őket motiváljuk úgy, hogy a szülők megerősödjenek abban a hitükben, miszerint jó döntést hoztak, mikor ránk bízta gyermeküket.

A gyermek viselkedésére gyakran csak akkor találunk magyarázatot, ha a **családlátogatások** során megtapasztaljuk a szülő-gyermek kapcsolatát, környezetét milyenségét. Ezek az alkalmak a gyermekről szólnak, az életéről, játékaról, szokásairól, szerepéről a családban, stb. Alkalmasak lehetnek a látogatások arra is, hogy felismerjük, ha a család segítségre szorul. Könnyebben meg is nyílnak az otthoni környezetben, és bátrabban merjük mi is ajánlani segítségünket. A gyermekvédelmi felelőssel együttműködve megtehetjük a család számára a legmegfelelőbb lépést. Az ebben a témakörben a továbbképzéseken hallottakat szórólapokon a faliújságokra is kitűzzük, de a fokozottan rászorulóknak külön is felhívjuk a figyelmét. Nem hagyjuk figyelmen kívül azt a mondást, miszerint nem a panaszkodó, hanem a csendben tűrő az, aki még inkább rászorul a segítségre.

A **családi nap** még jobban összekovácsolja az óvodai közösséget. Ezt május végén szoktuk megrendezni. Mindenkinek van feladata. A dajkák és néhány szülő az ebéd körül szorgoskodnak. Gulyásleves és pogácsa, vagy pörkölt a fő fogás a felnőtteknek, míg a gyermekeket virslivel, palacsintával, lángossal vendégeljük meg.

Minden mozogni vágyó részt vesz a bemelegítő aerobik gyakorlatokon, amit a családok ügyességi versenye követ. A biciklis verseny akadálypályájának elkészítéséhez az apukák segítségét kérjük. Karate bemutatót egy apuka szervez. A tűzoltóautó érkezése mindig „tűzbe” hozza a gyermekeket. Az autó és a felszerelések bemutatására tűzoltó apukák vállalkoznak. A hangulat fokozása érdekében megérkezik az ugrálóvár, ami ebéd után fogadja a mozogni vágyókat.

Az ebéd elfogyasztása után csendesebb programok várják a vendégeket, hogy kézügyességüket is kipróbálhassák, különféle technikai megoldásokat kínálunk: batikolunk, tűzzománcot készítünk, fakanál bábokat festünk, papír állatkákat ragasztunk, pólóra rajzolunk stb.

Késő délután a Habakukk bábszínház előadását nézhetik meg az érdeklődők, után rajzversenyen vesznek részt.

Remélhetőleg mindenki megtalálja a kedvére való elfoglaltságot és bízunk benne, hogy sikerül az embereket felvidítani.

Figyelünk a szülők véleményére, ötleteiket megfontoljuk, ha jónak ítéljük, a következő év programjaiba beillesztjük. Szeretnénk, ha együtt munkálkodásunknak a gyermekek lennének a nyertesei, akik a jövő zálogai.

ÖSSZEGZÉS

*Boldog ember az, aki gazdagítani akar másokat,
mert ő maga is gazdag marad.*

Bízunk benne, hogy munkánkkal segítségére lehetünk katolikus egyházunknak, hogy általunk is növekedhessen hitben és szeretetben. Törekszünk arra, hogy a keresztény erkölcs értékeit maradandóvá tegyük, életünk példája ösztönzőleg hasson az emberekre. Munkánk mindennapjait járja át a krisztusi szeretet és ez látható, érezhető legyen a hozzánk érkezők számára.

Mindent nem tudtunk bemutatni, ami óvodai életünkben történik. Néhány szelettel próbáltuk megmutatni, hogyan adjuk át szeretetünk szikráit a körülöttünk lévőknek, hogy az majd lángra gyúlva loboghasson egy életen át a nálunk megfordult emberi szívekben.

Jól csinálom?

Adj jelet, Uram! Segíts kiválogatni, mit tartsak meg, mit dobjak el! Emlékeztess, hogy mindig álljak párbeszédben azokkal, akik tőlem várják a megerősítést: egy egyszerű „jól csinálod” sokat jelenthet. Várom a jelet, hogy azt mondd: „Szép munka volt, hű szolgám.”

BIBLIOGRÁFIA

- ALBINO LUCIANI: *A hitoktatás művészete*. Jel Kiadó, 1995
- HUFFMAN, MARGARET ANNE: *Az ima ereje*. Alexandra kiadó, 2007
- KOVÁCS ANDRÁS: *Ünnepeink az egyházi év tükrében*. Agapé Kiadó, Szeged, 1996
- KOVÁCS LÁSZLÓNÉ (szerk.): *Morzsák I.* Szent Gellért Kiadó
- S. GYURKOVICS MÁRIA – EISENBARTH KRISZTINA (szerk.): *Isten gyermekei vagyunk*. 2002, Jel Kiadó.
- TELEKI BÉLA: *Az ünneplés művészete*. Forrás Egyesület, Debrecen, 1992

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	1
A MISSZIÓRÓL	2
AZ ÓVÓDA ESZTÉTIKÁJÁNAK MISSZIÓS HATÁSAI	4
AZ ÓVÓNŐ, MINT A MISSZIONÁRIUSOK MUNKATÁRSA	5
HÉTKÖZNAPOK MISSZIÓJA	7
ÜNNEPEINK LÉLEKTŐL LÉLEKIG	10
KÖZVETLEN KAPCSOLATAINK A SZÜLŐKKEL.....	15
ÖSSZEGZÉS	17
BIBLIOGRÁFIA	18